

Posudek školitelky na bakalářskou práci Kláry WALDOVÉ *Rousseauova verze mýtu vznešeného divocha*

Přiznám se, že posoudit předloženou bakalářskou práci nezávislým okem už je pro mne složité, protože jsem sledovala její vznik i jednotlivé průběžné verze. Klára Waldová načetla úctyhodnou bibliografii vážící se k historii, kulturní antropologii, teorii mýtu, kolonialismu i post-kolonialismu a – s vervou sobě vlastní – se všechny vyčtené poznatky snažila uplatnit ve své studii.

Text bakalářské práce tak neúměrně bujel a košatěl všemi myslitelnými směry, přičemž ve snaze obsáhnout skutečně vše (zejména historicko-společenský kontext dané doby) autorka často sahala k poněkud zjednodušujícím formulacím a unáhleným soudům. Proto bylo třeba studii upravit, doslova „prořezat“ tak, aby úvodní literárněhistorické kapitoly čtenáře skutečně připravovaly na to (a jen na to!), co bude předmětem samotného zkoumání, tedy na Rousseauovo pojetí vznešeného divocha.

Řekla bych, že výsledná podoba práce se výše zmíněných nešvarů v převážné míře zbavila. Úvodní část věnovaná původu a povaze mýtu je dobře zpracovaná, koncizní, jasně rozlišuje mezi mýtem an sich a mýtem literárním, přičemž bere v potaz i problematické hodnotové soudy jednotlivých badatelů. (Je literární mýtus už jakousi úpadkovou formou mýtu archaického? Nebo ho jen rozvíjí a obohacuje v jiném typu společenství?)

Na krátké kapitolce věnované Rousseauovým předchůdcům (Montaigne, La Hontan, Voltaire) se sice podepsala časová tíseň, v níž byla práce dopisována (absence korektury a naopak přítomnost četných překlepů), nicméně obecně je správně pojata. Ukazuje, jakou podobu měly jednotlivé verze mýtu vznešeného divocha ještě před Rousseauem, a umožňuje tudíž ex post zhodnotit, jak je francouzský filozof uchopil, pozměnil, případně zcela přeformuloval.

Stěžejní částí studie je pak samotná analýza díla *O původu nerovnosti mezi lidmi*, kterou Klára Waldová na vhodných místech doplňuje ještě rozbořem pasáží ze *Společenské smlouvy* a *Emila čili o výchově*. Tady se autorka bakalářské práce pohybuje s daleko větší jistotou, protože Rousseaua má spolehlivě načteného a promyšleného, takže dokáže čtenáři parafrázovat i vhodně vyložit jeho argumentaci.

V prezentaci jednotlivých faset filozofova uvažování Klára Waldová postupuje systematicky, s ohledem na jakousi základní logickou chronologii: od představ o primitivním člověku přes jeho směřování ke společenskému modu žití až po veškeré společenské „neduhy“, které Rousseau hodlá „léčit“ prostřednictvím nového pohledu na výchovu. Tematika vznešeného divocha tak prostupuje úvahami typu historického, antropologického (*avant la lettre*), psychologického, sociologického, ekonomického, politického, ale i pedagogického a didaktického. Divoch je Rousseauovi jakýmsi středem, úhelným kamenem veškerého rozmýšlení.

Klára Waldová velmi příhodně poukazuje i na veškeré nesrovnalosti, paradoxy či otevřené protiklady přítomné v Rousseauově myšlení: vznešená teorie versus (totalitou nezřídka zavánějící) praxe, dílo versus život, důvěra v pokrok a naopak jeho popírání na jiných místech, široké metodologické rozkročení a zároveň všudypřítomná autobiografie, lnutí k lidskému rodu střídající se se záchvaty paranoie atd. Snad právě proto ani dnešní doba ještě

nedospěla k nějakému vyváženému a vypjatých emocí prostému hodnocení Rousseauovy osobnosti a díla. Právě důraz na paradoxní stránky tohoto „samotářského“ filozofa považuji na celé práci za myšlenkově nejlepší.

Bakalářská práce Kláry Waldové jednoznačně splňuje veškeré náležitosti předepsané pro tento druh akademických prací, takže ji doporučuji k obhajobě. Vzhledem k výše uvedeným výtkám a s ohledem na srovnání s ostatními letos předloženými bakalářskými pracemi bych považovala za spravedlivé celkové hodnocení „velmi dobře“.

V Praze dne 20. 8. 2014

doc. PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D.